

Csaba László Orbánék adótervéről: ez tényleg világújdonság lenne

Az önkormányzati választások után már el kell kezdeni kormányozni, ki kell állni a számokkal, a konkrét intézkedésekkel - mondta az mfor.hu-nak adott interjújában Csaba László akadémikus. A Közép-Európai Egyetem (CEU) és a Debreceni Egyetem professzora szerint a tisztán egykulcsos adót, ami világújdonság lenne, valószínűleg csak fokozatosan tudjuk majd bevezetni, a devizahitelesek pedig csak akkor érdemes megmenteni, ha az csak szűk körüket érinti. Mfor.hu-interjú.

- Korábban sok elemző úgy vélte, hogy az önkormányzati választások után megváltozik a kormány hozzáállása a Nemzetközi Valutaalaphoz (IMF). Ön szerint van még remény egy új megállapodásra? Egyáltalán kell új hitelmegállapodás?

- Három nappal a választások után azért még korai lenne számon kérni ezt a fordulatot, de ez nyilvánvalóan be fog következni. Most már el kell kezdeni kormányozni, lezárult egy választási küzdelem. Mostantól ki kell állni a számokkal, el kell mondani a konkrét intézkedéseket, egyeztetni kell az Európai Bizottsággal.

A Valutaalappal szerintem nincs szükség most megállapodni, nincs kényszerhelyzet, biztosítva van az ország finanszírozása. Egy évvel ezelőtt én is azok közé tartoztam, akik azt mondták, hogy egy biztonsági hitelre szükség lenne, 2009 őszén még nem látszott az, hogy a magyar gazdaság növekedni fog, hogy a külkereskedelmi mérleg ilyen többletet mutat majd, hogy a világgazdaság is fellendül. Ha a piacról lehet finanszírozni, akkor minek kötne az ember egy sokéves megállapodást, ami merevebb és drágább is, mint a piaci finanszírozás?

- Ezek szerint nem osztja [Simor András véleményét](#), aki szerint még mindig olcsóbb az IMF-hitel mint a piaci forrás?

- Ma már biztosan lehet jobb feltételekkel hitelt felvenni. Annak idején 5 százalék körüli kamatra kaptuk az IMF pénzt euróban, az azért nem olyan vonzó a mai viszonyok között. Függetlenül a költségektől egy 50 bázispontos különbség miatt biztosan nem mondanám azt, hogy érdemes új hitelmegállapodást kötni. Szerintem az utóbbi időben a magyar állampapírok jó hozammal mentek el, és mivel kevés a viszonylag jó adós ország, ezért azt gondolom, hogy ezek továbbra is el fognak menni. Szóval kényszer nincs, a Valutaalap pedig semmiben nem jelent többletet az uniós szempontokhoz képest.

- [A közelmúltban a miniszterelnök úgy nyilatkozott](#), hogy szabad fogadni arra, hogy januártól egykulcsos, 16 százalékos személyi jövedelemadó lesz Magyarországon. Át lehet állni egyik pillanatról a másikra, vagy egy ilyen reformot csak fokozatosan lehet bevezetni?

- A világon jelenleg sehol nincs valódi egykulcsos adórendszer: még Szlovákiában is valójában három kulcs az az egy kulcs. Az tényleg világújdonság lenne, ha nálunk valósulna meg először. Éppen ezért nem kell rögtön arra gondolni, hogy januártól mindenki ugyanannyit fog fizetni attól függetlenül, mennyit keres.

Az egykulcsos adó hangoztatása azt a célt szolgálja, hogy lássuk, merre kell haladni, bizonyos átmenet után milyen jellegű adórendszert szeretnénk. Azt gondolom, hogy ezt üzenetnek kell felfogni. Nem hiszem, hogy egy hét múlva már képesek lennénk egy valódi egykulcsos adórendszert működtetni. Mi egy olyan ország vagyunk, ahol még nem volt példa arra, hogy a bor, a sör és a pálinka adókulcsa egységes legyen, ha pedig még ebben sem tudunk megegyezni, akkor a nagyobb kérdéseknél még nehezebb lesz. Ha csak a személyi jövedelemadót nézzük, akkor az emberek 85 százaléka jelenleg is ugyanazzal a kulccsal adózik, nincs érdemi különbség a mostani és egy egykulcsos adó között.

- Egy egykulcsos adó bevezetése mellett tartható a 3 százalék alatti hiánycél?

- Utána kell számolni pontosan. Ha helytállóak azok az előrejelzések, hogy az idei egy százalék körüli növekedés után jövőre 2,5-3 százalékkal bővíthet a magyar gazdaság és az idén nem történik mellékonyvelés, valamint csökkennek a kockázati költségek, akkor kell, hogy legyen mozgástér. Kérdés az, hogy ezt mire fogják fordítani. Én azt gondolom, hogy például a MÁV, a BKV finanszírozására, illetve az idei költségvetésben elő nem irányzott, de valóságban jelentkező kiadásaira csak kell pénzt adni. Akkor pedig már nincs olyan nagy tér egy durva, erőszakos, minden adónemre kiterjedő adócsökkentésre. Inkább arra lehet mód, hogy bizonyos adókat leszállítsanak, másokat emeljenek, de a gazdasági szereplőkre az összes közteher mennyisége hat leginkább, azt pedig nem lehet jelentősen csökkenteni.

- Mennyire van tere a kormánynak a bevételek növelésére? Korábban lehetett hallani olyan pletykákat, hogy a bankadóhoz hasonló különadóval sújtanák például az energia- és távközlési szektort.

- Meg lehet csinálni, de ez tűzoltás. Én úgy értelmeztem, hogy a bankadóról azért senki nem gondolja, hogy ez a jövő útja. Ki lehet vetni 2010-ben, 2011-ben, esetleg még 2012-ben, utána megszüntetni. Amikor a bankadó bevezetésre került, akkor volt egy kényszer: az Európai Bizottság megmondta, hogy nem lehet eltérni az idei hiánycéltól, ezért egy nagyságrendileg egy százalékos egyenlegjavítást kellett végrehajtani. Én azt gondolom, hogy most nincs ehhez hasonló kényszer.

- Az elmúlt hetekben a magyar társadalom elég megosztott a devizahitelek megsegítésével kapcsolatban. Ön szerint milyen módszer lenne elfogadható a terheik enyhítésére?

- Úgy gondolom, hogy ebben a témában egy igazán fontos kérdés van: a mérték. Van néhány ezer család, akik még a 160-170-es frankárfolyam mellett vették fel a devizahitelüket, számukra ki lehet dolgozni valamilyen átmeneti megoldást. Azonban ennek csak akkor van értelme, ha ez önkéntes, nem kötelező az ügyfelek számára. Ha valaki úgy dönt, hogy nem akar svájci frankban eladósodni, nem

akarja naponta figyelni az árfolyamot, akkor abban ne akadályozza meg senki.

A lényeg az, hogy lássuk előre, hogy mi a pontos intézkedés, körülbelül mennyi pénzt fordítanak erre, milyen feltételekkel vezetik be. Ha viszont ez a hitelszerződések akár 30-40 százalékát is érinti, akkor az már egy komoly piactorzító intézkedés, de erre most úgy érzem, hogy a kormánynak sem pénze, sem lehetősége nincs. Lehetett hallani százezer bajba jutott családról, ha 5-10 ezer család esetében előfordul egy ilyen átmeneti segítség, akkor szerintem az rendben van, ha viszont ez már 70-80 ezer családot érint, akkor az már káros. Azt gondolom, hogy a kormány annyit beszélt már erről a Nemzeti Eszközkezelőről, hogy valamilyen hivatalt fel fog állítani. Kérdés, milyen körû lesz majd ennek a hatálya.

Beke Károly